

– příběh

Dvacet let jsem vyrůstala v krajině plné rybníků, řek, lesů a polí. Tam, kde se ještě můžete ztratit v hustém lese, koupat se v řece namísto bazénu, jezdit po lesních nezpevněných cestách lemovaných mraveništi nebo objevovat staré opuštěné statky, ve kterých už dávno přestal proudit život a které dnes pomalu začínají splývat s okolní krajinou. Obzvláště oblíbený mám ten na Zlaté stoce. Kousek od místa, kde vtéká do řeky Lužnice.

Stával tam velký Podhrázecký mlýn, se šesti mlýnskými koly, schovaný pod hrází, přesto byl slyšet na míle daleko. Představuji si, jak takový život ve mlýně vypadal. Okolí pokrýval prach z namleté mouky, byl slyšet tlukot mlýnských kol, ze stájí se ozývalo řehtání koní. Vidím mlynáře ve vestě s fajfkou nad tím vším dohlížet. Stojí před náhonem, tam, kde teď já, a oči se mu samou radostí z té dobré práce lesknou. Dvacet čeledínů běhá sem a tam, pytle celý den přehazují a večer s děvčaty, do Horusického rybníku za hrází, na koupání běží. Otevřu oči a jsem na náhonu zase sama, nikde ani živáčka. Po mlynáři a jeho mlýnu zbylo jen torzo hlavní budovy a vysoký komín v čele. Stejně tak zůstal i přepad na mlýnská kola.

A tak se do toho slabého lesního šumění rozléhá už jen dunivý dopad vody. Jinak je v okolí až mrazivé ticho, prázdno, opuštěno.

Kam jenom zmizel dávný život? Kam se ztratili lidé? Ze mlýna. Ze stoky. Z krajiny –

1/ Zlatá stoka protékající bošileckými lesy

ŽIVÁ

MRTVÁ

– živá a mrtvá

Tento text má za cíl vysvětlit rozdělení práce na „MRTVOU a ŽIVOU“ část. Je zřejmé, že Zlatá stoka stále žije, už jen proto, že v ní proudí voda, stále je její úloha zastoupena v rybničním hospodářství. Voda je plná fauny i flóry, na mnoha místech dokonce velmi vzácnými druhy. Jde tedy spíše o vztah s okolím. S člověkem, jak zde žijícím, tak jen stoku navštěvujícím.

Důvod vzniku Zlaté stoky byl ve schopnosti přivádět živou vodu namísto mrtvé (kyselé – málo okysličené) vody, která byla strouhami a stokami nabírána z polí, lesů, bažin a močálů. Stoka měla přivést život do rybníků. Stát se páteří celého složitého ekosystému. Život v rybnících a přilehlých stokách i tůních přirozeně produkoval rozmanité, provázané a stabilní prostředí. Ve vodě, i v jejím bezprostředním okolí, fungovala vzájemná provázanost po staletí. Jedna vrstva potřebovala druhou – lidé potřebovali stoku – pro svoji obživu, radost i práci. Stoka potřebovala lidi – pro jejich péči a údržbu. Prostředí díky této vzájemné spolupráci žilo. Štěpánek Netolický, který tento živý organismus vybudoval, vytvořil nejen zásobárnu vody do rybníků, umožnil výstavbu mlýnů, dopravu dřeva nebo elektrifikaci měst. To se dělo postupně, pozvolna, zcela přirozeně, v souladu. Odměnou pak bylo zkvalitnění života.